

Varsinais-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö VARELY/2956/2021

**Aihe Neoen Renewables Finland Oy:n Marjakeitaan tuulivoimahankkeen
ympäristövaikutusten arviointiselostus, Kankaanpää**

Neoen Renewables Finland Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Kankaanpään Honkajoen Marjakeitaalle. Alueelle suunnitellaan enintään 24 kokonaiskorkeudeltaan 300 metrin tuulivoimalan rakentamista. Hankealueen halki kulkee Fingrid Oyj:n 400 kV ja 110 kV voimajohtolinjat, joten tuulivoimapuisto liitetään valtakunnanverkkoon suoraan alueelle rakennettavan sähköaseman kautta. Voimaloiden ja sähköaseman lisäksi hankealueelle sijoittuu tarvittavaa tieverkostoa ja maakaapeleita.

Satakunnan Museo on antanut hankkeen YVA-ohjelmasta lausuntonsa 21.6.2021. YVA-ohjelmassa oli voimalasijoittelun osalta arvioitavana kaksi eri toteuttamisvaihtoehtoa. YVA-selostuksessa on vaihtoehtojen määrä kasvatettu kolmeen, jossa VE1 käsittää 24 voimalaa, VE2 enintään 18 voimalaa ja VE3 koostuu maakuntakaavarajan alittavasta voimalamäärästä (9 voimalaa). Voimaloiden korkeus on kasvanut YVA-ohjelman jälkeen 275 metristä enintään 300 metriin.

Sähkönsiirron osalta on tarkasteltavana kolme vaihtoehtoa. VE1A:ssa ja VE1B:ssä Marjakeitaan sisäinen sähköasema rakennetaan Rakennuskankaalle, hankealueen länsiosaan. Sisäiseltä sähköasemalta tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö siirretään valtakunnanverkkoon Fingrid Oyj:n uuden sähköaseman kautta. Liityntä tapahtuu 400 kV ilmajohtolla, joka kulkisi nykyisen voimajohtoon (Seinäjoki-Ulvila 400 kV) länsipuolella (VE1A) tai itäpuolella (VE1B). Ilmajohtoon pituus olisi noin 3 km (VE1A) tai 2,9 km (VE1B), josta nykyisen voimajohtoon rinnalla kulkee noin 2,2 km. VE1C:ssä Marjakeitaan sisäinen sähköasema rakennetaan hankealueen pohjoisosaan. Sisäiseltä sähköasemalta tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö siirretään valtakunnanverkkoon Fingrid Oyj:n uuden sähköaseman kautta, joka tulisi sijaitsemaan Marjakeitaan sisäisen sähköaseman välittömässä läheisyydessä. Liityntä tapahtuisi noin 900 metrin pituisella 400 kV ilmajohtolla.

YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan Satakunnan Museo totesi, että arviointiohjelmassa kulttuuriympäristöjen, maisema-alueiden ja yksittäisten maakunnallisesti arvokkaiden kohteiden osalta lähtötiedot oli esitetty

asianmukaisesti ja riittävästi. Museo esitti yhden kohteen kuvauksen lisäämistä selostukseen sekä täydennyksiä käytettävään lähdeaineistoon.

Hankkeen maisema- ja ympäristövaikutusten arviointiin museo piti riittävänä keskittymistä lähi- ja välialueelle (0–14 km), kaukoalueen jäädessä yleispiirteisen tarkastelun varaan. YVA-ohjelmassa esitetyt maastokäynnit sekä näkemäanalyysi ja havainnekuvat ovat riittäviä, mutta piti olennaisena tuotettavien kuvien määrää, laatua, kuvanottoaikojen valintaa sekä sanallisen arvioinnin kohdentamista. Museo näki, että erityisesti maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen kohdekuvauksissa mainittuihin arvotekijöihin, kyliin ja maatilojen pihapiireihin tulee kiinnittää huomiota ja tuottaa näistä paikoista myös havainnekuvia. Museo huomautti myös, että pimeän ajan vaikutuksia (lentoestevalot) ja olemassa olevien sekä suunnitteilla olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutuksia tulee arvioida myös maiseman kannalta. Museo ei ottanut lausunnossaan kantaa hankkeen mahdolliseen maakuntakaavan vastaisuuteen, vaan totesi, että Satakuntaliitto tulee käsittelemään kysymystä omassa lausunnossaan.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo totesi, että YVA-ohjelman yhteydessä on tunnistettu arkeologisen inventoinnin tarve. Museo näki, että inventointi on tarpeen kohdistaa erityisesti rakennettaviksi suunnitelluille alueille ja niiden lähiympäristöön huomioiden esimerkiksi luontopaikkojen mahdollisesti aiheuttamat voimalapaikkojen muutokset. Lisäksi muinaisjäännösten kannalta topografisesti mielenkiintoiset kohteet tulee tarkistaa hankealueella.

Satakunnan Museon kannanotto

Kulttuuriympäristö ja maisema

Tässä lausunnossa käsitellään hankkeen vaikutuksia Satakunnan puolella sijaitseviin kulttuuriympäristöihin sekä maisema-alueisiin, mutta 270–300 metriä korkeilla tuulivoimaloilla tulee olemaan myös ylimaakunnallisia maisemallisia vaikutuksia, jotka on otettava huomioon vaikutuksia arvioitaessa.

Satakunnan Museo toistaa jo aikaisemmassa lausunnossaan esittämän kantansa, että kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden sekä yksittäisten maakunnallisesti merkittävien kohteiden osalta lähtötiedot on esitetty riittävästi. Vaikutusten arvioinnin sanallinen kohdentaminen on myös riittävää, kuten myös maisemaa koskeva yhteisvaikutusten arviointi muiden hankkeiden kanssa.

Tuulivoimapuiston näkymäalueanalyysi on toteutettu voimalatyypillä, jonka napakorkeus on 219 metriä. Kuten selostuksessakin mainitaan, todellisuudessa voimalat tai niiden eri osat saattavat näkyä myös laajemmalle alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus lappeden saattaa olla yli 300 metriä. Näkymäalueanalyysi tulisikin laatia myös voimaloiden kokonaiskorkeus (lavat) huomioiden.

Havainnekuviissa on käytetty mallinnettuja geneerisiä voimaloita, joiden kokonaiskorkeus on 300 metriä. Havainnekuviissa on käytetty objektiivia, jossa on 20 mm polttoväli. Satakunnan Museo suosittelee käyttämään havainnekuviissa objektiivia polttovälillä 50 mm, joka vastaa lähimpänä ihmissilmää. Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa valittuihin kuvauspaikkoihin, mutta havainnekuviien tulisi olla selkeämmät vaikutusten arvioinnin helpottamiseksi.

Esitettyjen havainnekuviien perusteella voidaan jo todeta, että 9–24 voimalaa käsittävällä hankkeella tulee toteutuessaan olemaan merkittäviä maisemallisia vaikutuksia maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin sekä maisema-alueisiin. Lähi- ja kaukonäkymä muuttuu teollisuusmaisemaksi, jolla tulee olemaan sekä valoisan että pimeän ajan vaikutuksia. Tämä on ristiriidassa esimerkiksi Karvianjoen varren perinteisten viljelymaisemien ominaispiirteiden kanssa. Lähimmillään maisemallisesti merkittävät alueet sijoittuvat ainoastaan 1,4 km päähän voimaloista. Hankealueen lähialueella sijaitsee lisäksi huomattava määrä vakituista asutusta sekä loma-asusta. Mikäli hanke toteutetaan, on Satakunnan Museon kantana, että vaihtoehdoista VE3:ssa maisemalliset vaikutukset ovat pienimmät huomioiden myös yhteisvaikutukset lähialueiden lukuisten muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealueella on toteutettu arkeologinen inventointi (Jaana Itäpalo ja Hans-Peter Schulz/Keskipohjanmaan ArkeologiaPalvelu 2021). Satakunnan Museon näkemyksen mukaan inventointi on kattava ja huolellisesti laadittu. Arviointiselostuksessa hankealueelle sijoittuvat muinaisjäännökset ja kulttuuriperintökohteet on kuvailtu sanallisesti sekä esitetty kartoilla. Kohteisiin kohdistuvia vaikutuksia on kuvailtu ja arvioitu oikeanlaisesti. Vaikutukset on arvioitu kaikissa vaihtoehdoissa melko vähäisiksi. Rakennuskangas 1 -niminen tervahauta on kaikissa toteutusvaihtoehdoissa jäämässä melko lähelle rakennettavaksi suunniteltua sähköasemaa sekä voimalinjoja. Erityisesti vaihtoehdossa V1B kohde jäisi voimajohtoaukean reunaan. Tämänkin vaihtoehdon toteuttaminen on

---

mahdollista, kunhan kohde huomioidaan ja merkitään maastoon rakentamisen aikana ja huolehditaan, ettei se myöhemminkään johtoalueen raivausten yhteydessä peity raivausjätteeseen.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä